

Onderwerp:	Jaarrekening 2024 en programmabegroting 2026 GGD Gelderland Zuid
Datum B&W-vergadering:	20 mei 2025
Datum raadsvergadering:	19 juni 2025
Portefeuillehouder:	E.M. van de Scheur
Ambtenaar:	Esther van Dorst
e-mailadres:	E.v.Dorst@bergendal.nl
Zaaknummer:	Z-25-112943
Documentnummer:	VB/Raad/25/02104

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

In reactie op de voorlopige *jaarrekening 2024* van GGD Gelderland-Zuid de volgende zienswijze vast te stellen:

1. Met betrekking tot de inhoud:

Wij herkennen en stemmen in met het beleids- en uitvoeringsmatig deel van de jaarrekening en jaarverslag 2024 GGD Gelderland-Zuid.

2. Met betrekking tot de financiën:

Wij stemmen in met het financiële deel van de jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid en met het resultaatbestemmingsvoorstel:

- het negatieve resultaat van € 152.000 ten laste brengen van de Algemene Reserve;
- het overschot van het resultaat van Veilig Thuis van € 71.000 uitbetalen aan de deelnemende gemeenten.

In reactie op de *programmabegroting 2026* van GGD Gelderland-Zuid de volgende zienswijze vast te stellen:

3. Met betrekking tot de inhoud:

Wij herkennen en stemmen in met het beleidsmatig en inhoudelijk deel van de programmabegroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid.

4. Met betrekking tot de financiën:

Wij stemmen in met het financiële gedeelte van de programmabegroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid, waarbij wordt uitgegaan van:

- De nullijn, geen uitzettingen, behalve de loon- en prijsstijgingen (= de index).
- Scenario 2: een bezuiniging van in totaal € 1.085.000. Dit bedrag staat gelijk aan 3,4% van het uniforme deel van de begroting, waarvoor de GGD door de gemeenten wordt

bekostigd. Omdat de GGD ook door de rijksoverheid wordt gekort voor een bedrag van € 893.500, --, bedraagt de totale bezuiniging bij de GGD 6,2%.

Inleiding

Op 31 maart 2025 zijn de jaarstukken 2024 en de programmabegroting 2026 van de GGD Gelderland-Zuid binnengekomen met het verzoek aan de raad om hierop een zienswijze te geven.

Met de jaarstukken legt de GGD Gelderland-Zuid inhoudelijke en financiële verantwoording af over de uitvoering van haar wettelijke taken:

- Epidemiologie (monitors)
- Preventie en gezondheidsbevordering
- Infectieziektebestrijding
- Technische hygiënezorg
- Milieu & gezondheid
- Psychosociale hulp bij rampen
- Toezicht kinderopvang
- Jeugdgezondheidszorg
- Forensische geneeskunde
- Openbare geestelijke gezondheidszorg
- Veilig Thuis
- Toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang
- Wmo toezicht.

De uitgangspunten voor de programma begroting 2026 zijn vastgelegd in de Kaderbrief 2026. In uw vergadering van 12 december 2024 heeft u uw zienswijze hierop vastgesteld. Bij de argumenten (onder 3.2) geven wij aan hoe deze zienswijze in de voorliggende begroting is verwerkt. Daarnaast vormt de [meerjarenstrategie 2024-2027](#) een belangrijk inhoudelijk kader voor deze begroting en de notitie voorstellen kostenbesparing voor de programmabegroting 2026. In de voorliggende conceptbegroting staan alle ontwikkelingen, doelstellingen en speerpunten voor de verschillende productgroepen van de GGD voor het jaar 2026, inclusief de financiële vertaling daarvan.

Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken 2024 vast op 3 juli 2025 en de programmabegroting 2026 op 4 september 2025. De gemeenten kunnen tot dat moment een zienswijze indienen.

Beoogd effect

Een zienswijze indienen over de jaarstukken 2024 en de programmabegroting 2026 van de GGD Gelderland-Zuid, zodat de GGD minimaal haar wettelijke taken kan uitvoeren. Hoofdtak van de GGD: het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van inwoners van alle leeftijden (-9 maanden tot 100+). Daarbij hebben kwetsbare groepen speciale aandacht.

Argumenten

Jaarverslag en jaarrekening 2024

1.1 De GGD doet zowel financieel als inhoudelijk uitgebreid verslag van gerealiseerd beleid. Het gerealiseerde beleid komt overeen met wat is afgesproken.

In een mooi en uitgebreid jaarverslag laat de GGD het gerealiseerde beleid en de bereikte resultaten zien. De GGD kreeg in 2024 via het Rijksbudget voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) veel lokale gezondheidsprojecten erbij. Verder is extra aandacht besteed aan de samenwerking met ketenpartners om de doorlooptijden te verkorten en cliënten sneller te helpen bij Veilig Thuis en Bijzonder Zorg.

Het financiële resultaat over het jaar 2024 bedraagt € 81.000 negatief. Het negatieve resultaat komt met name door frictiekosten bij jeugdgezondheidszorg. Oorzaak hiervan is de inhaalslag HPV-vaccinatie (beschermt tegen kanker baarmoederhals en penis) waarvoor extra personeel is aangenomen.

2.1. Accountant is akkoord

De jaarstukken zijn door de accountant gecontroleerd. De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid.

2.2 Conform afspraken Algemene reserve en reserve Veilig Thuis

De GGD stelt voor om het negatieve resultaat te onttrekken aan de algemene reserve.

De algemene reserve/ het weerstandsvermogen komt dan uit op € 1.753.000 positief. Dat is 91% van de streefwaarde. Conform de begrotingsspelregels worden de gemeenten niet gevraagd om bij te storten.

In 2023 is door het Algemeen Bestuur besloten om de begrotingssystematiek van Veilig Thuis te wijzigen. Daarin is besloten dat er voor Veilig Thuis een egalisatiereserve wordt gevormd die de fluctuaties bij Veilig Thuis opvangt. Een eventueel overschot op de egalisatiereserve vloeit rechtstreeks terug naar de gemeenten. In 2024 is dit overschot € 71.000. Voor Berg en Dal betekent dit dat we € 4.406 terugontvangen.

Programmabegroting 2026

3.1 De producten van de GGD sluiten goed aan bij de ambities en doelen van Berg en Dal

De producten van de GGD help ons bij het realiseren van onze doelen uit de programmabegroting:

- we willen gezond en prettig samenleven;
- kinderen en jongeren ontplooiën en ontwikkelen zich tot volwassenen die zelfstandig functioneren en meedoen in de samenleving.

4.1. Onze aandachtspunten zijn geheel verwerkt in de programmabegroting

In onze zienswijze op de kaderbrief zijn een aantal wensen c.q. eisen voor de begroting 2026 ingebracht. De GGD heeft al deze punten verwerkt in de begroting:

Besparingen

De conceptbegroting 2026 gaat uit van de nullijn van de uniforme bijdrage op basis van inwoners 2025 (geen uitzettingen, met uitzondering van prijs- en loonindexatie). Verder heeft de GGD met behulp van een afwegingskader en in overleg met gemeenten scenario's voor

besparingen uitgewerkt (met beschreven consequenties voor de inwoners). Scenario 2 met een besparing van € 1.085.000 is opgenomen in de conceptbegroting 2026. De GGD laat hiermee zien dat ze begrip heeft voor de moeilijke financiële situatie waar gemeenten mee te maken krijgen. Een compliment hiervoor is op zijn plaats.

De volgende (structurele) kostenbesparingen/bezuinigingen worden doorgevoerd:

- Bundelen vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen (€ 200.000)
- Forensische geneeskunde (€ 50.000)
- Jeugdgezondheidszorg, incl. aanbesteding digitaal kinddossier (€ 400.000)
- Informatievoorziening (€ 150.000)
- Opleidingsbudget (€ 50.000)
- Door de financiële rekenregels *m.b.t.* de formatiebegroting Veilig Thuis is er in 2026 een incidentele meevaller van € 235.000 (excl. indexatie 2026) die wordt ingezet ten behoeve van de bezuinigingsopgave.

Dit is een bezuiniging van 3,4% van het uniforme deel van de begroting, waarvoor de GGD door de gemeenten wordt bekostigd. Omdat de GGD ook door de rijksoverheid wordt gekort voor een bedrag van € 893.500, --, bedraagt de totale bezuiniging bij de GGD 6,2%.

Landelijk professioneel kader Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

In de conceptbegroting 2026 wordt ervoor gekozen om niet te voldoen aan het Landelijk professioneel kader JGZ. De GGD gaat dit toelichten bij de Inspectie gezondheidszorg en jeugd. Financiële middelen en menskracht worden de komende jaren een steeds groter probleem. Daarom moeten we kritisch kijken naar wat we wel en niet doen, waarbij we vooral de inzet moeten behouden voor de mensen in een kwetsbare positie. De vraag is of we alles wat we ooit hebben vastgelegd in kaders, protocollen en wetten kunnen blijven waarmaken. Het is goed dat de GGD hierover in gesprek gaat met de Inspectie.

Nieuwe wet- en regelgeving

De structurele meerkosten voor de invoering van de nieuwe Archiefwet (ca. €20.000) vangt de GGD op in eigen begroting.

2.3 en 4.2 Voorstel komt overeen met advies Adviesfunctie

De Adviesfunctie GR adviseert om in te stemmen met de jaarstukken 2024 en de begroting 2026, en de meerjarenraming 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Kanttekening

Algemeen

1.1 en 3.1 Gelijkgestemde gemeenten nodig

Het Algemeen Bestuur (AB) beslist op basis van art. 11, lid 5 van de gemeenschappelijke regeling bij meerderheid van stemmen. Alle 14 gemeenten dienen een zienswijze in en in het AB-overleg wordt uiteindelijk bij meerderheid besloten hoe de zienswijzen worden verwerkt in de jaarstukken 2024 en begroting 2026. De inschatting is dat de andere gemeenten op veel van

onze aandachtspunten vergelijkbare standpunten innemen. Op 14 april en 6 mei jl. vond hierover ambtelijke afstemming plaats.

Programmabegroting 2026

4.1 Aantal meldingen Meldpunt Bijzondere Zorg blijft hoog

Bij het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) komen meldingen binnen over mensen die bijv. verward gedrag vertonen of die zorg mijden. Het MBZ heeft regionale samenwerkingsafspraken met gemeenten gemaakt, met als doel om een afname van het aantal trajecten bij MBZ te bewerkstelligen. De afspraken leiden tot korte lijnen en betere samenwerking tussen gemeentelijke sociale teams en MBZ, maar hebben nog niet geleid tot een afname van het aantal trajecten. Dat is tot dusver gestabiliseerd, maar niet substantieel verminderd. Daarom blijft er een risico voor gemeenten van € 200.000, --. Dit nemen wij op in de risicoparagraaf bij onze begroting.

Wat ons betreft moeten we niet te strak sturen op vermindering van het aantal meldingen bij MBZ, want als het MBZ deze casussen niet meer mag oppakken komen ze terecht bij de sociale teams. Dat vinden we niet wenselijk, want het is al een grote uitdaging om de wachtlijsten van ons eigen sociaal team beheersbaar te houden. Door wachtlijsten bij zorgaanbieders blijven casussen al langer bij ons eigen team dan wenselijk is. Nog meer moeilijke dossiers kunnen wij zelf niet aan.

4.2 Bundelen vaccinatie jeugd en volwassenen

Eén van de bezuinigingsvoorstellen is om de vaccinaties voor volwassenen (incl. de coronavaccinaties) en de vaccinaties, die gegeven worden door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) zoveel mogelijk te bundelen. Wij stellen voor deze bezuiniging te steunen. Wel moet de reisafstand naar de vaccinatielocaties toe voor onze inwoners niet te groot worden. Dit is niet wenselijk i.v.m. een mogelijk negatief effect op de vaccinatiegraad. De GGD geeft aan dat zij dit ook onwenselijk vindt en zal altijd in overleg treden als hier sprake van zou zijn. GGD geeft aan dat er meer efficiëntie behaald kan worden in het slimmer organiseren. De GGD zal een plan van aanpak maken voor de regio Gelderland Zuid.

Financiële onderbouwing

Jaarrekening 2024

De bijdrage van de gemeente Berg en Dal voor 2024 aan de GGD is: € 2.292.172. Dit totaalbedrag komt overeen met de bedragen die wij in onze jaarrekening hebben opgenomen. We ontvangen terug van de GGD door overschot resultaat Veilig Thuis € 4.406.

Begroting 2026

De GGD rekent voor 2026 met een index van 4,86%. Dit is conform de vastgestelde rekennormen. De adviesfunctie komt ook op dit indexeringspercentage uit.

De totale bijdrage voor de gemeente Berg en Dal voor 2026 is begroot op € 2.361.044. De bijdrage is als volgt opgebouwd:

Uniform (wettelijke) deel	€ 2.147.620
Maatwerk	€ 213.424

Op blz. 83 van de GGD-begroting is een uitgebreid kostenoverzicht van onze gemeente te vinden. De producten die onder facultatieve taken staan, is het maatwerk dat wij extra inkopen bij de GGD en die niet onder de wettelijke taken vallen. Dit maatwerk ligt nog niet vast en bekijken we van jaar tot jaar.

In onze gemeentebegroting 2026 wordt bij de producten basisgezondheidszorg, kinderopvang, maatschappelijke opvang en beschermd wonen en 1^e lijnsvoorziening WMO en jeugd rekening gehouden met de bedragen die staan in de conceptbegroting van de GGD.

De risico's uit de risicoparaagraaf van de GGD worden verwerkt in onze eigen gemeentelijke paraagraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing conform de aanbeveling van de Adviesfunctie.

Communicatie

De GGD Gelderland Zuid wordt via bijgaande brief op de hoogte gebracht van uw zienswijze over de jaarstukken 2024 en de programmabegroting 2025.

Aanpak/uitvoering

De jaarstukken 2024, begrotingswijziging 2024 en de programmabegroting 2025 GGD Gelderland Zuid zijn op 31 maart 2025 binnengekomen met het verzoek aan de raad om een zienswijze in te dienen bij het dagelijks bestuur GGD. Op 6 mei jl. heeft de GGD een toelichting gegeven op de stukken en konden raadsleden vragen stellen. De jaarstukken 2024 worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur GGD Gelderland-Zuid van 3 juli 2025 vastgesteld, en de programmabegroting 2026 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 september 2025.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,
E.W.J. van der Velde

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

1. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2024 GGD Gelderland-Zuid
2. Jaarrekening 2024 GGD Gelderland Zuid
3. Jaarverslag 2024 GGD Gelderland Zuid
4. Aanbiedingsbrief programmabegroting 2026 GGD Gelderland-Zuid
5. Concept Programmabegroting 2026 GGD Gelderland-Zuid
6. Opmerkingen gemeenten nav Kaderbrief 2026 en reactie GGD
7. Notitie voorstellen voor kostenbesparing t.b.v. programmabegroting 2026
8. Adviesrapport jaarstukken 2024 en begroting 2026 GGD Adviesfunctie
Gemeenschappelijke Regelingen
9. Accountantsverklaring jaarrekening 2024 GGD Gelderland zuid
10. Zienswijze gemeenteraad Berg en Dal jaarstukken 2024 en programmabegroting 2026
GGD Gelderland-Zuid

De raad van de gemeente Berg en Dal,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025,

overwegende dat:

- de jaarstukken 2024 en de programmabegroting 2026 van de GGD Gelderland-Zuid overeenkomstig de afspraken uit de gemeenschappelijke regeling zijn aangeboden;
- onze aandachtspunten zijn verwerkt in de programmabegroting 2026;
- accountant en adviesfunctie een positief advies hebben uitgebracht

b e s l u i t :

In reactie op de voorlopige *jaarrekening 2024* van GGD Gelderland-Zuid de volgende zienswijze vast te stellen:

1. Met betrekking tot de inhoud:

Wij herkennen en stemmen in met het beleids- en uitvoeringsmatig deel van de jaarrekening en jaarverslag 2024 GGD Gelderland-Zuid.

2. Met betrekking tot de financiën:

Wij stemmen in met het financiële deel van de jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid en met het resultaatbestemmingsvoorstel:

- het negatieve resultaat van € 152.000 ten laste brengen van de Algemene Reserve;
- het overschot van het resultaat van Veilig Thuis van € 71.000 uitbetalen aan de deelnemende gemeenten.

In reactie op de *programmabegroting 2026* van GGD Gelderland-Zuid de volgende zienswijze vast te stellen:

3. Met betrekking tot de inhoud:

Wij herkennen en stemmen in met het beleidsmatig en inhoudelijk deel van de programmabegroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid.

4. Met betrekking tot de financiën:

Wij stemmen in met het financiële gedeelte van de programmabegroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid, waarbij wordt uitgegaan van:

- De nullijn, geen uitzettingen, behalve de loon- en prijsstijgingen (= de index).

- Scenario 2: een bezuiniging van in totaal € 1.085.000. Dit bedrag staat gelijk aan 3,4% van het uniforme deel van de begroting, waarvoor de GGD door de gemeenten wordt bekostigd. Omdat de GGD ook door de rijksoverheid wordt gekort voor een bedrag van € 893.500, --, bedraagt de totale bezuiniging bij de GGD 6,2%.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 19 juni 2025.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

E.W.A.T. Pastoors

mr. M. Slinkman